

Harold van Nistelrooij: "Dit systeem biedt mij heel veel vrijheid"

Pionier in hart en nieren met aandacht voor gezin runt een niet-alledaags bedrijf

Doormelken, natuurlijk dekken, diepstrooiselboxen, gescheiden mest, vrijwel niets op het bedrijf van Harold van Nistelrooij (37) gebeurt op een gangbare manier. Hij is een innovator, een boer van het type pionier. "Ik vind het leuk om iets nieuws te proberen. Wij doen maar weinig dingen die andere mensen ook doen." Eén van de bijzonderheden is het voeren volgens het Structobroksysteem. Uit nood geboren, maar het bevalt hem uitstekend.

Samen met zijn vrouw Moniek (33), dochters Yanniek (5) en Fenne (3) en zoon Mees (1) woont Harold op zijn melkveehouderij in Nuland. Moniek verzorgt de boekhouding en heeft daarnaast een baan van 16 uur in de week.

Al op 22-jarige leeftijd kwam Harold, na het overlijden van zijn vader, in de maatschap met zijn moeder. Twee jaar later ging hij samenwonen met Moniek. Zijn moeder stapte uit het bedrijf en verhuisde naar het dorp. Harold leverde toen 680.000 liter melk en had 30 ha grasland. Nu produceert

hij 1,1 miljoen liter melk, heeft nog steeds 30 ha in eigendom en huurt er nog eens 19 ha grasland bij. Het bedrijf ligt op heel zware rivierklei met meer dan 90% afslibbaar. Van het telen van maïs is geen sprake. Dit is één van de redenen waarom hij in augustus 2008 als tweede in Nederland overstapte op het onbeperkt voeren van krachtvoer, aangevuld met voordrooggras uit de kuil. Aanleiding was een tekort aan ruwvoer vanwege een uitbreiding. Driekwart van de drogestofopname is nu afkomstig van krachtvoer.

In Nederland voeren ongeveer 25 bedrijven volgens dit systeem. Het is een systeem met veelal hogere voerkosten dan standaard, die het bedrijf op de één of andere manier moet terugverdienen. Harold compenseert deze meerkosten onder andere met subsidies voor agrarisch natuurbeheer. Al zijn grond ligt in een vogelweidegebied, wat hem ruim 500 euro per hectare oplevert.

Vrijheid

Het grootste voordeel van deze manier van voeren vindt Harold de besparing op arbeid. Het voeren kost maar een kwartier per dag. Omdat de benutting van het voer heel hoog is, heeft hij een BEX-voordeel van 30 procent.

Een ander voordeel is dat hij een relatief laag vetgehalte en een hoog eiwitgehalte heeft. "Met deze brokken is dat gemakkelijk te sturen. Je weet precies wat je doet. Natuurlijk is het een stuk duurder. In 2010 was ik aan krachtvoerkosten per kilogram melk 12,2 cent kwijt, inclusief het jongvee. Dat is 6 cent meer dan de norm. Maar met

mijn bedrijfsvoering haal ik die 6 cent wel weer terug. De gezondheid is verbeterd, waarmee ik aan dierenarts- en medicijnenkosten 1,5 cent bespaar. Het natuurbeheer brengt 2,5 cent op en aan mechanisatiekosten spaar ik 2 cent uit. Daarmee speel ik quitte. Maar hoeveel is het waard als je tijd overhoudt voor je gezin? Dit systeem biedt me heel veel vrijheid. Natuurlijk is het een nadeel dat de koeien niet meer buiten lopen. Maar met deze grond is dat toch niet mogelijk."

Natuurlijk

Harold melkt 110 koeien, maar hij zou door kunnen groeien naar 200. Ze zijn ondergebracht in een grote ligboxenstal, bestaande uit een oud gedeelte met roostervloer en ligboxen met matrassen, en een nieuw gedeelte met dichte betonvloer en diepstrooiselboxen. In deze boxen ligt een mengsel van kalk en vers stro. "Hiermee krijg je een mooi vast bed dat de hakken gezond houdt. De kalk verlaagt de infectiedruk." Van de dichte betonvloer achter het ligbed wordt automatisch elke twee uur de mest verwijderd. Sinds twee jaar wordt op het bedrijf de mest gescheiden: de dunne mest gebruikt Harold voor de bemesting van zijn land, de dikke mest gaat naar de vergister. Als één van de weinige melkveehouders kiest Harold voor natuurlijk dekken. Er lopen twee stieren tussen het jongvee en twee tussen het melkvee. Kosten voor KI heeft hij dus niet.

De koeien worden doorgemolken en kennen geen droogstand. De koeien pieken minder. Het productieverlies van de piek wordt gecompenseerd in de periode waarin de koe in de gangbare situatie droogstaat. Het risico van een negatieve energiebalans aan het begin van de lactatie is daarmee veel kleiner. De gemiddelde dagproductie zakt weliswaar, maar de gehalten zijn hoger. De opbouw en afbouw van krachtvoeropname regelt de koe zelf. Met een tussenkalftijd van één jaar wordt het gevaar van vervetten afgewend.

Dankzij het doormelken gebruikt Harold geen droogzetters meer. Nadeel is dat het celgetal is gestegen van 200 naar 280. "Dat hangt samen met de natuurlijke afweer die je krijgt als je niet droogzet. Dit systeem past mooi bij het nieuwe antibioticabeleid van de overheid."

Overstap

Harold heeft veel ervaring opgedaan met het onbepert voeren van krachtvoer en er veel lezingen over gegeven. "Iedereen zegt: 'Dat kan niet, je put eenzijdig uit.' Maar die ervaring heb ik niet. De gezondheid van mijn koeien is verbeterd. Ik heb veel min-

der voerwisselingen dan in het verleden en geen opstartproblemen meer."

In februari van dit jaar is Harold overgestapt op de brok van Arkervaart. Niet alleen om prijstechnische redenen; hij vond ook de bestaande keus uit slechts twee soorten standaardbrok te klein. "Het grote verschil is dat Arkervaart de samenstelling van de brok precies aanpast aan de grassamenstelling op mijn bedrijf. Ik voer immers alleen grove graskuil bij. Vanwege grote opstartproblemen in het verleden, wilde ik deze overstap naar de brok van Arkervaart heel voorzichtig maken. De korrelgrootte van 8 mm in samenhang met de spleetbreedte in de voerbak en de opnamesnelheid is van superbelang. De juiste hardheid en taaiheid van de brok komen heel nauw in dit systeem. Maar we hebben totaal geen overstapproblemen gehad. Ik ben zeer tevreden!"

Gezin en hobby

Tijd vrijmaken voor leuke dingen vindt Harold heel belangrijk. Naast melkveehouder

is hij ook evenementenorganisator. Al enkele jaren organiseert hij op zijn land in het laatste weekend van augustus Meeting Kronenberg, een groots evenement met zo'n 1.000 Amerikaanse auto's. Een uit de hand gelopen hobby, geeft hij toe.

Maar vooral wil hij tijd investeren in zijn gezin en daar heeft hij wel wat voor over. Een medewerker voor 10 uur per week neemt hem op drie avonden het melken uit handen. Zo kan hij op dat tijdstip er voor zijn kinderen zijn. "Anders liggen ze al op bed als ik klaar ben met werken."

Harold voelt dat hij zich vaak tegenover collega-veehouders moet verantwoorden om de vrije tijd die hij zichzelf gunt. "Ik wil graag gewoon een goed leven hebben met mijn gezin. Mijn vader is maar 54 geworden en heeft zijn hele leven keihard gewerkt. Als mijn tijd gekomen is, wil ik niet hoeven zeggen dat ik niet geleefd heb."

*Jollette van Eijden
Erik Koldenhof*

Enkele kengetallen van Harold van Nistelrooij:

Cijfers MelkveeExpert 2e kwartaal 2011 op basis van doormelken (vergelijk inclusief droge koeien)

Melkgevende koeien	110 stuks
kg krachtvoer/koe/dag	20,4 kg
kg ds ruwvoer/koe/dag	5,8 kg ds
kg melk/koe/jaar	9752 kg
Vet%	4,05%
Eiwit%	3,55%
kg Krachtvoer/100 kg meetmelk	74,1 kg ^(*)
Krachtvoerkosten/100 kg meetmelk	15,36 ^(*)

^(*) doormelken/inclusief droogstand